

28.05.21

NOC KOSTELŮ

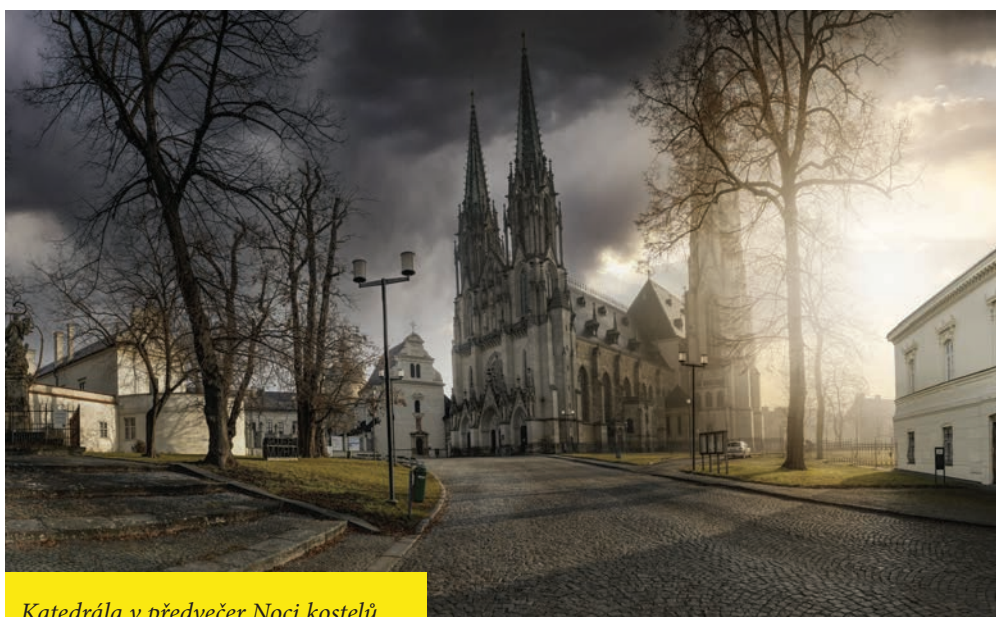
opět jinak...

WWW.NOCKOSTELU.CZ

Milí přátelé,

chrámy jsou ve všech kulturách posvátnými místy, kde se lidé nějakým způsobem setkávají s božstvem či zakouší blízkost Boha. Křesťanské chrámy jsou po dostavění slavnostně zasvěceny, to znamená vyňaty ze světského užívání a určeny k setkávání s Bohem, ke konání bohoslužeb. Obrazně řečeno, posvěcený chrám je jako Boží velvyslanectví, jeho výsostné území. I když je Bůh přítomný všude a modlit se je možné na každém místě, do chrámu přicházíme prožít setkání s Bohem, který zde na nás čeká, aby nám naslouchal.

Tomu odpovídá i architektura a výzdoba chrámů, i když každá doba měla nejen

Katedrála v předvečer Noci kostelů

který je osloví a přivede k novým duchovním zkušenostem, které promění a obohatí jejich život.

Jan Graubner

Mons. Jan Graubner
arcibiskup olomoucký a metropolita moravský

**Madona,
která obletěla
svět** (str. 7)

svůj styl uměleckého vyjadřování, ale taky své chápání posvátného místa. Někdy je chudé a strohé, aby ukazovalo, že před Bohem nemá cenu nic z toho, co máme, že Bůh je neviditelný a nejsme schopni si ho představit. Jindy je stavba štíhlá a vysoká, aby nás táhla k nebi, nebo naopak velmi bohatě zdobená, aby připomínala, že tam, kde prožíváme přítomnost Boha, je už kousek nebe.

Přeji všem návštěvníkům Noci kostelů odvahu ke ztišení a dotek Boží přítomnosti,

**Jak teď žije
komediant Boží
Víta Marčík** (str. 5)

Editorial: Věštění z kávové sedliny

Já vím, že křesťan nevěští nic dobrého. Ani špatného. Prostě – věštit nemá. I moudrý katechismus mu to radí. Jak jinak ale sdělit laskavému čtenáři koncem dubna, kdy časopis putuje do tiskárny, jaká budou vládní nařízení 28. května o Noci kostelů? Když je ani vláda nezná. Sedím u počítače nad dopitou kávou a sedlina nic neříká; nejspíš má dost svých starostí. Shrnu tedy, co víme jistě a co polojistě. Jistě víme, že Noc kostelů bude. V Olomouci proběhne její zahájení v katedrále sv. Václava. Jsem rád, že už v této chvíli je přihlášená téměř tisícovka kostelů a modliteben v ČR buď s programy, nebo jen otevřených k modlitbě a prohlídce. Letošní Noc kostelů není jen o tomto jediném dni. Připomínáme si

ekologická témata a vztah křesťanů k přírodě nebo že letošní rok je jubileem sv. Ludmily, arcibiskupa A. C. Stojana aj. Informují vás o možnostech návštěv zajímavých míst, které můžete uskutečnit i v delším časovém horizontu. Třeba o prázdninách nebo až to podmínky dovolí. A když ne, je tu technika, která nabízí virtuální prohlídky kostelů, nebo program TV Noe „Jen pro ten dnešní den“. A k tomu navíc mobilní aplikace Noc kostelů 2021 pro vaše chytré mobily. Program a případné změny sledujte na webu Noci kostelů. Přeji krásné zážitky.

LN

Hrát na velké katedrální varhany je pro mě svátek

Za třicet let strávených za klávesami královského nástroje poznal hudebník, improvizátor, skladatel a pedagog Karel Martínek (42) mnoho varhan v Evropě. Nejlépe ale zná ty olomoucké – ať jsou to slavné Englerovy varhany u sv. Mořice, které poslouchal už v kočárku, anebo ty dómské, na které hrává dnes.

Na varhany hrajete od dětství. Čím vám tento nástroj učaroval?

V útlém věku jsem s rodiči bydlel v Olomouci a pravidelně jsme chodili do kostela sv. Mořice. Rodiče s oblibou vzpomínají, že už v kočárku jsem to prožíval, a zvláště když hrály varhany. Samozřejmě že jako dítěti a později pubescentovi se mi líbila hlavně mohutnost nástroje. Až když jsem se začal varhanám věnovat podrobněji, učil jsem se vychutnávat si i jejich další možnosti, nuance zvukových barev. Významný zlom pak přišel, když mi bylo jedenáct nebo dvanáct. Do té doby jsem slyšel hlavně na barokní hudbu, Bacha a podobně, ale tehdy mi táta koupil desku s francouzskou varhanní hudbou 19. a 20. století. Předtím jsem vůbec neměl tušení, o co jde, ale když jsem si ji poslechl, ohromilo mě, co všechno se na varhany dá zahrát. Tehdy jsem se také začal zajímat o francouzskou kulturu a hudbu, které jsou pro mě srdeční záležitost.

V říjnu loňského roku jste se stal regenschorim v olomoucké katedrále. Co tato práce zahrnuje?

Její náplň se obecně dost liší podle oblasti. V Německu, Holandsku nebo Francii je to velice prestižní post, regenschori zde má vedle hraní na starosti také údržbu nástroje, organizaci chrámové hudby, výuku a podobně. Tady v Olomouci takový záběr nemám, přesto regenschori zůstává z titulu funkce zodpovědný za veškerou hudbu. Jednak tedy sám hraje a jednak domlouvá kolegy: kdo kdy hraje a co se bude hrát, pro některé příležitosti najímám další hudebníky a podobně.

V čem jsou katedrální varhany pozoruhodné?

Nejprve je potřeba vysvětlit, že v katedrále jsou celkem čtyři varhany: kromě těch velkých ještě další v presbytáři, v kryptě a v chórové kapli. A do inventáře katedrály patří také malé pozitiv – přenosné varhany. Šestým nástrojem jsou pak varhany v sousední kapli sv. Anny. Velké varhany na hlavním kůru jsou zajímavé z vícero pohledů. Jednak je to nástroj z r. 1886, z romantického období, a v naší zemi se z této doby dodneška dochovalo jen málo varhan ve víceméně původní podobě. Navíc to byl ve své době největší nástroj na Moravě, taková třešnička na dortu po dokončení novogotické rekonstrukce katedrály, a firma Rieger z Krnova se také opravdu snažila předvést to nejlepší ze svého umu. Jsou tedy unikátní jak historickou hodnotou, tak i krásou rejstříků, bohatstvím zvukových barev a také velikostí.

Značná část vašeho působení je spojena s jiným významným olomouckým nástrojem, Englerovými varhanami u sv. Mořice. Jak na roky strávené u nich vzpomínáte?

Byla to pro mě bezpochyby zajímavá a velice důležitá doba. Hlavním varhaníkem u sv. Mořice jsem byl deset let a ještě předtím jsem tam hrával jako výpomocný varhaník. Ten nástroj mě mimo jiné přivedl ke spoustě aktivit, například k pořádání varhanního festivalu, který je se svatomořickým kostelem úzce spojen, i když se teď v době rekonstrukce přesouvá jinam. Když jsem uměleckou stránku festivalu převzal po profesoru Antonínu Schindlerovi, byl to zlomový okamžik v mém životě. Začal jsem například přicházet do styku s varhaníky z celého světa. Samy Englerovy varhany jsou nesmírně zajímavý nástroj. Mají spoustu superlativů, ale také spoustu nedostatků, ostatně jako každé jiné varhany.

S těmito varhanami je spojen i váš projekt „Varhanní Bible“. Jak se vlastně vyvíjí?

Ten původní záměr nahrát denně varhanní improvizaci na jednu kapitolu Písma jsem musel přerušit kvůli závadě v hracím stole na varhanách u sv. Mořice, kde nahrávky vznikaly. A pak už se mi nikdy nepodařilo naskočit zpět – vždycky přišlo období, kdy jsem nahrál nějakou část, a po něm zase přestávka. Z celkových 1189 kapitol Bible jich mám nahráno kolem 350, takže jsem asi tak ve třetině. No a pořád se nevzdávám plánu všechno dokončit, i když už to asi nebude u sv. Mořice. Dosaďovací nahrávky si lze poslechnout na adrese www.facebook.com/organbible.

Ke kterým varhanám naší diecéze byste návštěvníky pozval nejen o Noci kostelů?

Máme spoustu krásných varhan a je těžké některé z nich vytáhnout. Je tu třeba mnoho nádherných nástrojů barokních, které krásně znějí, vedle již zmíněných Englerových varhan u sv. Mořice v Olomouci třeba Dub nad Moravou. Z romantických nástrojů bych doporučil například Šternberk nebo Vyškov. Z těch novějších máme velké varhany v děkanských chrámech, ať už je to Zábřeh nebo Uherský Brod, Veselí nad Moravou a pod. V Olomouci musím upozornit ještě na chrám Panny Marie Sněžné, kde je také nástroj velice hodnotný. Pochází z období baroka, od varhanáře Halbicha z Králík, a jako jeden z mála byl za éry komunismu opraven tak, že víceméně vypadá jako původní. Má sice taky část píšťal i další věci nové, ale při rekonstrukci byla snaha zachovat jejich zvuk takový jako tehdy.

A našlo by se i nějaké překvapení, zajímavý a cenný nástroj někde v zapadlém kostelíku, do kterého bychom to na první pohled neřekli?

Ještě jednou zmíním sv. Mořice v Olomouci. Tam jsou blízko oltáře u levé stěny malé barokní varhánky. Jsou ještě starší než veliký Engler, ale moc se o nich neví. Je to nástroj velice krásný, takže se nabízí věnovat mu pozornost zvláště teď, když se mořický kostel opravuje a Englera není možné slyšet.

Jak budete nadcházející Noc kostelů prožívat? Chystáte v katedrále nějakou hudební lahůdku?

Připravujeme variantu jak pro případ, že budou velká omezení, tak variantu volnější. Pokud by platila omezení, chystáme s kolegy Zbyňkem Štěpánkem a Marií Maňákovou výlučně varhanní program: tři nebo čtyři sólové vstupy pouze z velkých varhan. Pokud bude situace příznivější, nabídneme také vystoupení sborů nebo dalších sólistů, trubky nebo zpěvu.

Podobně komplikovaná pro vás za současné situace musí být i příprava Mezinárodního varhanního festivalu, kde působíte jako dramaturg. Jak jste s přípravami daleko?

Program je vlastně hotový, děláme na něm totiž vždy rok dopředu. Loni festival navzdory koronaviru ještě proběhl, v čase dobíhajícího letního uvolnění to bylo v podstatě bez omezení. Nedorazil jen jediný z pozvaných varhaníků, Nathan J. Laube z USA, a ten, doufáme, přijede letos. Zahajovací koncert se koná 2. září v kostele Panny Marie Sněžné a bude mít ryze barokní program s díly Brixioho a dalších. Zbývající koncerty pak už budou v katedrále sv. Václava. Vypíchnul bych ještě ten z 9. září, který propojí varhanní hudbu se zpěvem gregoriánského chorálu a vystoupí na něm pařížský varhaník Frédéric Blanc a Svatomichalská gregoriánská schola z Brna.

Na on-line variantu se nechystáte?

Především doufám, že nic takového nebude potřeba. A hlavně: vzhledem k tomu, že jen jedna z účinkujících je z ČR, by větším problémem než nepřítomnost návštěvníků byly cesty účinkujících umělců.

Souběžně s varhanním festivalem probíhá také Podzimní festival duchovní hudby. Sledujete ho jako posluchač? A nevidíte v něm určitou konkurenci?

Samozřejmě ho sleduji a je to vždy velice kvalitní festival. Smekám taky před jeho ředitelkou Dobromilou Hamplovou. Zatímco já při varhanním festivalu řeším jen program a za zády mám veškeré zázemí Moravské filharmonie Olomouc, která se zabývá smluvními záležitostmi, paní Hamplová řeší všechno a já jí v tom fandím.

gra

Tipy na dovolenou

Na portálu www.cirkevniturstika.cz najdou návštěvníci možnosti poutních tras v zájmové lokalitě, zajímavosti v nejbližším okolí, které stojí za to vidět, a možnost rezervovat si ubytování v církevních objektech. Jedná se o kláštery, poutní domy a fary. V současné době je v sekci „Ubytování, fary“ přes šedesát objektů k ubytování po celé ČR. V Olomouci můžete využít ubytování v penzionu Tůde a pohostinnosti

útulné kavárny Ůde, nebo můžete ochutnat italské speciality v restauraci U Kristýna, případně se v parném létě ochladit při prohlídce katedrály a Arcibiskupského paláce. Také ne-daleká Kroměříž nabízí jedinečnou atmosféru, minout nelze arcibiskupský zámek, který je památkou UNESCO. Na webu jsou i další tipy na výlety a zajímavosti.

Kavárna sester františkánek v Olomouci se nachází v ulici s francouzskou atmosférou

Otevřené chrámy

Je paradoxní psát o otevřených chrámech, když jsou možná nyní právě zavřené z důvodu pandemie. Otevřené brány chrámů na území tří moravských diecézí jsou ale hlavní myšlenkou projektů, zpřístupňujících více jak sedmdesát umělecky a historicky cenných kostelů a jejich mobiliářů ve Zlínském a Moravskoslezském kraji a na území měst Olomouc a Brno. Věřím, že současné těžké období zavřených chrámů dříve či později pomine a my se budeme moci znovu nadechnout svěžího vzduchu a nechat se ohromit krásou nejen vznešených katedrál, ale i prostých vesnických kostelů a kaplí. Pro inspiraci z pestré nabídky vybíráme: dřevěný kostel ve Velké Lhotě na Vsetínsku, kde působil autor *Broučků*, farář a spisovatel Jan Karafiát (od jeho narození letos uplynulo 175 let); z brněnských jmenujme namátkou kostel svatých Janů s Loretou; z ostravsko-opavských kapli sv. Cyrila a Metoděje na Radhošti a z těch olomouckých kapli uvnitř Čestného sloupu Nejsvětější Trojice.

Myslím, že ať už si v lepších časech vyberete k návštěvě kterýkoliv z nabízených kostelů, bude to vždycky dobrá volba. Přeji vám šťastnou cestu.

LN

Čestný sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci byl postaven v letech 1716–1754 z vděčnosti za ukončení moru na Moravě v letech 1714–1716. Třicet pět metrů vysoký sloup představuje nejvyšší sousoší v ČR. Uvnitř sloupu je malá kaple s reliéfy. Pod podlahou je tajný otvor, ústící do chodby, která vede vně bývalé olomoucké pevnosti.

Dřevěný kostel ve Velké Lhotě patří Českobratrské církvi evangelické. Byl postaven r. 1783 krátce po vydání tolerančního patentu císaře Josefa II. Nebyl nikdy přestavěn, zůstal tak zachován jako jediný dřevěný kostel s původními rysy tolerančních kostelů v ČR.

Kaple sv. Cyrila a Metoděje na Radhošti, vysvěcená olomouckým arcibiskupem Theodorem Kohnem v r. 1898. Měla podobu kamenné stavby s bílou omítkou a kupolí v byzantském stylu. Nad vchodem byl nápis „Milujte se, Slované, a sjednotte se ve víře, kterou zde hlásali sv. Cyril a Metoděj“.

Kostel svatého Jana Křtitele a Jana Evangelisty s Loretou, zvaný jako kostel svatých Janů, byl postavený ve 13. stol. při minoritském klášteře v Brně a byl r. 1257 vysvěcen olomouckým biskupem Brunem ze Schauenburku. V 18. stol. byla postavena loretánská kaple.

Jak komediant Boží Vítězslav Marčík žije v této zvláštní době

Na jaře minulého roku to byl pro Divadlo Víti Marčíka šok. Vyjeli „na šňůru“ s Moravskými pašijemi a Popelkou. Ale místo pětácti plánovaných představení odehráli jen osm, a konec. Stop. Je jich pět v rodině, pro které je divadlo jediným zdrojem obživy. Víta, jeho žena, dva synové (mají už své rodiny) a dcera. Co teď?

Zpočátku se vrhli na práci okolo domu, dodělávali resty kolem divadla. Ale Víta říká, že u ničeho nevydržel. Byl najednou roztržitý, bez cíle a smyslu. Pak našel ve stole, který si uklízel, starý zpěvník s chválami. A začal s kytarou zpívat a chválit Boha. To mu dalo smysl a řád. Intenzivnější modlitba a chvála. Začal i psát a dopsal dva scénáře. Svoji finanční situaci svěřili Bohu. A Bůh se staral. Od června do září mohli opět hrát. Sice jim pořadatelé spoustu představení odvolali, ale zase přibýlo pár menších akcí. A pak bum – opět omezení.

Víťa začal mít psychosomatické zdravotní problémy. Znovu a tím víc se ale upřel k modlitbě. Ráno vstával ve čtyři a den začínal modlitbou a četbou. Někdy přidal noční bdění. Ano, zachovej řád, a řád zachová tebe, říkal. Během října a listopadu 2020 zkoušeli s divadlem adventní představení s nadějí, že už snad budou konečně moci hrát. Nešlo to. V prosinci to bylo alespoň pár streamů a dvakrát hráli na ulici. A letos? Nejistota trvá. Práce prý mají stále dost, potvrdil Víťa. Jen trochu jiné. Začali chodit na brigády do lesa, připravují nová představení. Ale člověka přitom zákonitě napadá: má to cenu? Kdy budou moci před diváky vystoupit naživo?

Je těžké něco dělat, když člověk neví, zda a kdy bude moci hrát. Objedná se představení, pak se přesune, pak opět přesune. A znovu se přesune až za rok, anebo se zruší. Ta nejistota vyvolává pochopitelně nechuť něco dělat. Ale na druhou stranu, tohle zastavení přináší i pozitivní věci, říká principál originálního divadla. Jako bychom zpomalili, uzemnili se. Máme čas přemýšlet, co bude dál, kam směřujeme. Žijeme více pro rodinu. Alespoň v té naší velké rodině máme víc času jeden na druhého. A to přece není zase tak málo.

(redakčně převzato)

Cílem svatosti je najít ztracený ráj

V letošním roce si nejen o Noci kostelů připomínáme dvě významné postavy české a moravské církve: svatou Ludmilu a kandidáta blahořečení arcibiskupa A. C. Stojana. Co pro vás tyto postavy znamenají?

Josef Nuzík

pomocný biskup olomoucký (Římskokatolická církev)

Postava sv. Ludmily mi připomíná moji maminku, která nesla její jméno, a přestože měla starost o velkou rodinu čítající jedenáct dětí, tak své jméno naplňovala: snažila se k nám být vždycky milá a byla pro nás příkladem vztahu k Bohu. V dnešní době vnímám svatou Ludmilu jako vhodnou patronku pro každého, kdo žije v těžkých rodinných vztazích, které jistě zakusila na vlastní kůži ze strany své snachy Drahomíry i ona.

Arcibiskupa Antonína Cyrila Stojana jsem považoval za velkého od svého mládí, protože pomohl se stavbou farního kostela u nás na Strání, kde se stal i čestným občanem. Moje úcta k tomuto muži ještě vzrostla při mé službě na arcibiskupství. Obdivuji nejen jeho mimořádnou pracovitost, s níž zvládal svěřený úřad, ale především jeho zastřešující srdečnost a lásku. Svatost pro mě znamená milost, kterou působí v životě a srdci člověka Bůh. Projevuje se tak, že dokáže propojit pomíjivé věci tohoto světa s myšlenkou na nekonečnou a krásnou věčnost, na kterou nikdy nezapomene a touží jí dosáhnout.

Izaiáš (Igor Slaninka)

biskup šumperský a vikář Olomoucko-brněnské eparchie (Pravoslavná církev)

Pojem „svatost“ vyjadřuje něco velkého, vznešeného, vzorného. Je to zakotveno v genetickém kódu lidstva jako základ jeho směřování. Cílem je ztracený a hledaný ráj čili stav blízkosti a přítomnosti Boží. Svatost je vlastností Stvořitele a vyznačuje se naplněním. Přibližování, anebo vzdalování se Hospodinu určuje míru svatosti. Působení Boží obdaruje všechny, kdo po tom touží, světlem, láskou a milostí. Zasvěcením se Hospodinu, upřímnou službou jemu a setrváním v čistotě a pravdě mnozí vstupují do tajemství života s Bohem a v Bohu. Osoby, které poznaly tajemství Boží pravdy, konají dobrou misii pro své blízké. Česká

kněžna Ludmila, poté co nastoupila cestu Boží pravdy skrze křest přijatý z rukou sv. Metoděje, směřovala pevnými kroky ke svatosti, a tak vedla také svou rodinu i svěřený národ. Je vzorem pro dnešní společnost ve statečnosti, pevnosti v humanitních hodnotách a zároveň ve stoupání ke svatosti, která je pohonem pro každé dobro (Žalm 135).

Ivo Slavotínek

1. náměstek hejtmána Olomouckého kraje

Jak sv. Ludmila, tak Antonín Cyril Stojan měli živý vztah k Velehradu – kolébce a kořenům naší víry – a jsou nám příkladem konkrétního vztahu k Bohu, věčnosti a naší spáse. Sv. Ludmila vychovala svého vnuka sv. Václava ve víře, kterou přijala křtem od sv. Metoděje na Velehradě. Zasloužila se o identifikaci českých zemí s evropským proudem křesťanství. V tom má česká společnost a státnost na co navazovat a co rozvíjet. Olomoucký arcibiskup A. C. Stojan, velký lidumil a politik, znovu obnovil zašlou slávu Velehradu. Narodil od sv. Ludmily je nám o celé milénium blíže, a tak je pro mě velkou inspirací svým

nasazením pro obecné blaho a neuvěřitelnou pracovitostí a společenskou angažovaností, která ho vyčerpala až k smrti. Na jeho životní dráze mě také jako člena okrašlovacího spolku Lubavia zaujala jeho studia v dnes zaniklém klášteře piaristů na Staré Vodě u Libavé. Stojan, ač klerik, byl výrazně politicky angažován, a tak mě těší, že po vzniku Československa pomohl formovat novou Československou stranu lidovou, za niž byl zvolen senátorem, když již o dvě dekády dříve začal politicky působit jako poslanec říšské rady a zemského sněmu.

gra

Madona, která obletěla svět

Jakkoliv může obraz Madony s rouškou vyvolávat jemné emoce, protože nošení roušky už není tak osvědčený módní doplněk, je dílem nesporných uměleckých kvalit. O tom svědčí fakt, že obraz Madony takřkajíc obletěl svět. Na topolové dřevo ji společně s členy rodiny, malým Ježíškem, jeho pěstounem Josefem a bratrancem Janem Křtitelem, namaloval olejovými barvami italský renesanční malíř Sebastiano del Piombo. Stalo se tak před pěti sty let, kdy pobýval v Římě a přátelil se s Raffaelem Santim či Michelangelem Buonarrotim.

Obraz po více než sto letech od svého vzniku putoval do Kolína nad Rýnem jako kup bratří sběratelů Franze a Bernharda von Imstenread. Roku 1673 se pak obraz i celá sbírka bratří přesouvají do Olomouce, aby se z biskupského paláce, obnoveného po třicetiletém běsnění, mohla stát hotová galerie. Kdyby nabídku bratří von Imstenread využil císař Leopold I., obraz bychom dnes mohli obdivovat ve Vídni, ale zakoupil jej biskup Karel II. z Lichtensteinu-Castelcornu. Obraz Madony nechal umístit ve své rezidenci do tzv. Dolní galerie v prvním poschodí, odkud jej některý jeho nástupce přesunul, jak tomu přihrávají archivní záznamy, do malé soukromé kaple jako součást apartmá zřízeného pro příležitost návštěvy královny Marie Terezie. Před r. 1922 se pak dílo objevuje o poschodí výše, na oltáři biskupské domácí kaple. Zůstává tam až do r. 1960. Tehdy je obraz převezen do Národní galerie Praha, restaurátorsky obnoven a zařazen do Sbírký starého umění v Šternberském paláci jako výpůjčka z arcibiskupského paláce. V r. 1967 se vrací do Olomouce, je vypůjčen na výstavu Mistrovská díla starého umění v Olomouci. Po půl roce odjíždí Madona zpět do Prahy. V ovzduší sametových změn je zařazena od r. 1994 do olomoucké obrazárny Muzea umění, poté do nově vybudovaného Arcidiecézního muzea, které obraz Madony s rouškou považuje za „šedévr“ své expozice; něco jako třešničku na expozičním dortu. Naposledy obraz putoval

Sebastiano Luciani zv. del Piombo: Madona s rouškou, kolem 1520, olej, topolové dřevo; 120,5×92,5 cm, získáno 1673, Arcibiskupství olomoucké – Arcidiecézní muzeum Olomouc. Foto: Markéta Lehečková (MUO)

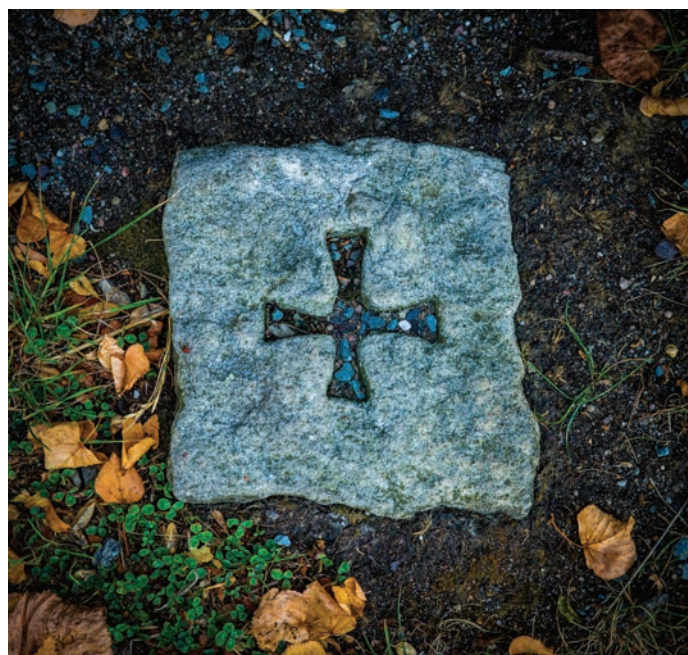
v r. 2017 do Národní galerie v Londýně. Deset let předtím pak do Říma. Těším se, až si obraz prohlédneme.

DM

Rozhodovat se férově

V mladistvém věku ustoupila moje víra do pozadí, až se v dospělosti takřka vytratila. To se změnilo teprve v době, kdy jsem r. 2012 poznal svoji současnou manželku. Díky akcím, na které mě brávala, díky tomu, že jsem poznal život ve farnosti i z jiné stránky, a v neposlední řadě i díky místnímu knězi jsem našel znovu vztah k Ježíši Kristu. Za biřmovací kmotru jsem si vybral manželčinu maminku a babičku našich dětí, svoji tchyni. Slovo „tchyně“ jsem ale použil jen málokdy, pro mě je to totiž babička a maminka a taky člověk s obrovským srdcem. Se svým dnes již zesnulým manželem přijali šest dětí do adopce a pěstounské péče.

Jako svého patrona jsem si vybral sv. Františka z Assisi. Jednak pro jeho skromnost a jednoduchý život, ale také proto, že je patronem zvířat a přírody. Sám zastávám názor, že v jednoduchosti je síla, že nejdůležitější v životě nejsou věci a že příroda a Země, na které žijeme, jsou pro nás to nejcennější, co máme. Velice rád chodím do přírody, zejména do hor. A ještě raději tudy běhávám. Velice mě proto v YouCatu potěšilo přirovnání, že příprava k biřmování je v podstatě takový trénink na maraton. Rád bych proto přidal i já jedno srovnání.

Maraton se dá zaběhnout i bez přípravy. Stejně tak se lze zúčastnit svátosti biřmování. Ale jen s kvalitní přípravou si to člověk dokáže užít, a ne pouze „přetrpět“. Snažím se při větších a důležitějších rozhodováních nehledět na materiální stránku věci, ale rozhodovat se férově, upřímně a poctivě,

abych nezapřel sám sebe. Tak, jak by se zachoval Ježíš Kristus. A v tom mi, doufám, bude pomáhat i Duch Svatý.

Svědectví Jiřího

Charita v duchu sv. Ludmily (921/1921/2021) Arcibiskup A. C. Stojan a Století Charity

Jano Köhler: Sv. Ludmila, vitraj, kostel v Olomouci-Hejčíně

I když měla profesionalizace katolické Charity v českých zemích odlišný vývoj, na Moravě byly základy moderní Charity položeny před rovnými 100 lety. V olomoucké arcidiecézi ji „po vzoru katolické ciziny“ ustanovil Antonín Cyril Stojan. Desátý olomoucký arcibiskup proslul celoživotní službou lidem, lidumilností, štedrostí a zájmem o potřebné. Šel ostatním příkladem. Říkal: „Mám jen to, co jsem dal druhým.“ Myšlenka profes-

sionalizace Charity mu byla více než sympatická. Záměr zřízení Svazu Charity mu představil P. Ludvík A. Bláha (1888–1952), kaplan na Svatém Kopečku u Olomouce, který charitní dílo na Moravě začal mapovat po vzniku ČSR. O Charitě přednášel, uspořádal tematickou výstavu, inspiroval se v zahraničí. Stojan rozhodl o vzniku Svazu Charity ve své diecézi na sklonku r. 1921. Organizačními záležitostmi pověřil P. Ludvíka Bláhu, který se stal i jeho prvním ředitelem. V lednu 1922 byla do Brna odeslána žádost o oficiální zřízení Svazu Charity pro olomouckou arcidiecézi (v jejích historických hranicích, tj. včetně území dnešní ostravsko-opavské diecéze, která vznikla r. 1996). Ustavující schůze nově zapsaného spolku se konala 2. února 1922. O několik dnů později se utvořil Svaz Charity v Brně (od března 1921 zde již fungovalo Ústředí křesťanské charity). Stojan věnoval nově zřízenému Svazu Charity osobní pozornost až do své smrti r. 1923. Dnes je katolická Charita, která navazuje na staletou tradici, největším nestátním poskytovatelem sociálních i zdravotních služeb na našem území. Její síť tvoří přibližně 300 Charit (farních a diecézních). Její nejznámější každoročně pořádanou akcí je Tříkrálová sbírka. V olomoucké arcidiecézi existuje 28 Charit a Hospic na Svatém Kopečku. Na Olomoucku fungují i dobrovolné farní Charity. Charitní dílo zde koordinuje Arcidiecézní charita se sídlem v Olomouci.

Svatá Ludmila – patronka charitního díla

Matka první křesťanské rodiny v čele naší země (přijala křest na Velehradě od sv. Metoděje) se kromě babiček, matek, vychovatelů a učitelů stala také patronkou charitních spolků na Moravě mezi světovými válkami. Její jméno vešlo do názvů farních Charit (Ludmila, farní odbor charity) i charitních ústavů, které se staly základem nové organizační struktury diecézní

Charity v Olomouci, což bylo jakési specifikum pro území Moravy. Před druhou světovou válkou bylo v olomoucké arcidiecézi ustanoveno přes 600 odborů farních Charit. V Tršicích u Olomouce pak zřídil diecézní Svaz Charity v bývalém zámku olomoucké Metropolitní kapituly tzv. Ústav sv. Ludmily. Název české světice nesl na přání arcibiskupa A. C. Stojana.

MK

ThDr. Antonín Cyril Stojan (1851–1923)

Rodák z Beňova u Přerova měl pět sourozenců. Gymnázium studoval v Příboře a r. 1872 vstoupil do arcibiskupského kněžského semináře v Olomouci. Na kněze byl vysvěcen r. 1876. Před sto lety byl jmenován olomouckým arcibiskupem (1921). Zemřel v pověsti svatosti a pohřben je ve velehradské bazilice. Zasloužil se o rozvoj poutní, misijní, charitní, mariánské a ekumenické činnosti ve své arcidiecézi. Inicioval nebo finančně podpořil stavbu minimálně 160 kostelů a 68 farních budov.

Julius Pelikán: Arcibiskup olomoucký Antonín Cyril Stojan, po r. 1923, bronzová plaketa na dřevěném podkladu, průměr 40 cm, sbírka Arcibiskupství olomouckého

Novodobé sakrální skvosty v olomoucké arcidiecézi

I v dnešní době se projektují architektonicky cenné kostely a kaple, které můžeme obdivovat. Zde vybíráme některé z nich jako tipy k zastavení na vašich cestách. Zatím nejsou přihlášeny do Noci kostelů.

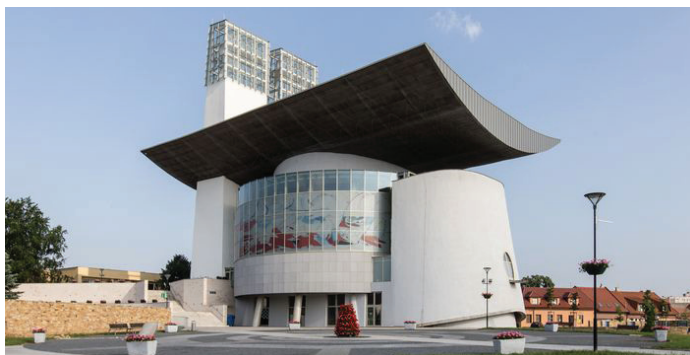
Kostel sv. Václava, Sazovice

Stojí ve středu obce Sazovice v okrese Zlín. Jeho válcový tvar je inspirován rotundami z doby svatého Václava. Dokončen a vysvěcen byl v r. 2017. Jeho architektem je Marek Jan Štěpán a kromě své náboženské funkce je kostel i kulturním a komunitním centrem. V témže roce byl kostel oceněn v soutěži Nejlepší z realit – Best of Realty, kde získal zvláštní cenu poroty. Časopis *Azure* ho pak zařadil mezi deset nejlepších staveb roku.

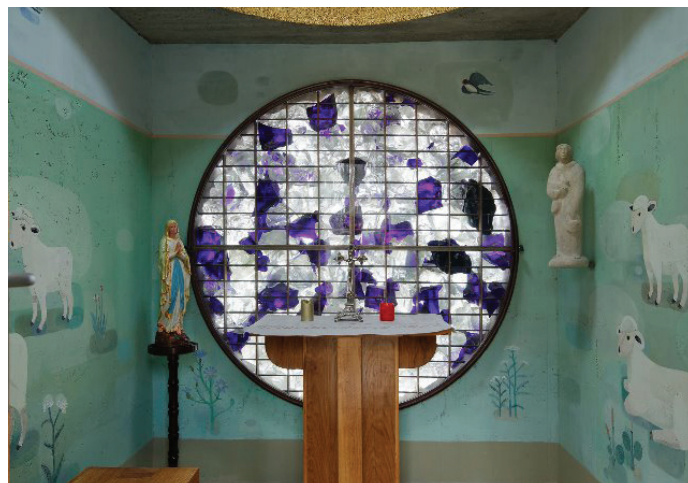
Kostel sv. Ducha, Staré Město u Uherského Hradiště

Vznikal od r. 2001 podle návrhu slovinského architekta Ivo Goropevška. Čelní stranu stavby tvoří dvě věže, symbolizující sv. Cyrila a Metoděje. Osy věží se sbíhají, což je znakem směřování k jednomu cíli – Bohu. Mezi věžemi je volný prostor ve tvaru kříže. Chrám slavnostně požehnal biskup Pavel Posád 5. října 2014.

Kaple sv. Vendelína, Osek nad Bečvou

Nevelká soukromá kaple, postavená v r. 2017. Nachází se u obce Osek nad Bečvou a je vystavěna z litého betonu. Východní stěně dominuje rozetové okno. Na protější straně je zvonička se zvonek zasvěceným sv. Ludmile, zakončená křížem. V interiéru se nachází socha sv. Vendelína od Jiřího Středy; freskovou výmalbu provedla Hana Puchová.

Jak to vidí Marek Orko Vácha

P. Marek Orko Vácha je kněz, teolog, přírodovědec, pedagog, spisovatel a skaut. Na akademické půdě působí ve funkci přednosty Ústavu etiky a humanitních studií 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, kde je i předsedou akademického senátu. Specializuje se na otázky evoluční biologie, lékařské a environmentální etiky.

Noc kostelů je letos věnovaná stvoření a péči o životní prostředí. Jak se mohou farnosti k této výzvě postavit?

Jsem moc rád, že se toto téma otevírá. Od r. 2015 jsem měl spoustu přednášek o Laudato si' v různých farnostech po českých zemích, ale říkal jsem si, že se to prolomí tak po dvaceti letech. Zdá se, že se to láme už teď. Všechno to, čemu říkáme „ochrana přírody“, má v sobě nezměrný duchovní potenciál.

Dělají to všichni lidé dobré vůle, bez ohledu na to, odkud kdo je, ty různé ochranné projekty, stromové kaple a eko-centra jak vírem do sebe stahují všechny, kdo jsou přirozeně dobří. Kdo jiný by se měl starat o bezprostřední okolí farnosti než farníci? Kamarád z Národního parku Podyjí měl u nás na faře přednášku na téma Fauna a flora Lechovicka a projel to všechno, i geologické podloží. Spoustu věcí jsem neznal. Otevřelo mi to oči, kde vlastně žijeme.

Má dnes křesťanská víra co říci k otázkám, jako je klima, tvorba krajiny, zemědělská či lesní produkce?

Řeknu to na svém oblíbeném příkladu. Do trapistického kláštera Sept-Fons ve Francii, kde jsem chvíli pobýval, přijela francouzská televize; řád měl jakési kulaté výročí, a že by natočili o klášteře dokument ve smyslu, co všechno za ta staletí udělali dobrého mniši v zemědělství, jak se, dnes bychom řekli ekologicky, starají o lesy a pole, co vytvořili za architekturu a tak.

A mniši se vzbouřili, že to tak nechtějí. Protože pro ně je tím nejdůležitějším pramen, modlitba, mystika, kontemplace,

Bůh. A pokud z tohoto zdroje vychází skvělá architektura, ekologicky šetrné hospodářství, biopotraviny, které měli dřív, než tento pojem vznikl, citlivá péče o krajinu, tím lépe, ale to není důvod, proč jsou zde v klášteře. Pokud něco natočit, tak film o příčině toho všeho, nikoli o důsledcích. To by mohlo být podobenství o nás všech.

(redakčně převzato)

Marek Orko Vácha při jedné ze svých expedic

Je libo arcibiskupská zahrádka, farmář či chata?

Každý člověk má rád přírodu. Někomu ke štěstí stačí pohled na přírodu v truhlících za okny, jiný obětuje celoživotní úspory za pohled hotelovými okny na Niagarské vodopády. Někoho potěší prostinká kytice z okrasného zelí ve váze, jiného kombinace zelí s ušlechtilou bílkovinou na talíři. A někdo má sen, že si pořídí velkou zahradu, les nebo farmu a nebude se na přírodu jen dívat, ale bude v ní a s ní žít. Pokud máte takový sen nebo jej má vaše dítě, jste teď na správné stopě. Ta vás dovede do Kroměříže, Hanáckých Atén, kde se na splnění takového snu lze připravit na Střední odborné škole sv. Jana Boska.

Místo k životu a práci jsme si nevybrali – jestli Venuše nebo Jupiter. Dostali jsme život a příležitost k práci na zázračné planetě Zemi. A to je velká výzva. Inspiraci možná i pro vás najdete na www.sosbosko.cz

Další možností, jak prožít bližší spojení s přírodou, nabízí chaty Arcibiskupských lesů a statků Olomouc (ALSOL). V minulosti sloužily lovcům, kteří zde přenocovali v blízkosti loveckých chodníků, dělníkům pracujícím v lese a také jako sklady krmení pro zvěř,“ říká ředitel ALSOL Ing. Josef Kundrát. Jejich vznik popisuje správce jedné z chat, hajný ALSOL Josef Paul: „Jesenická údolí jsou velmi táhlá a dříve jimi vedla jedna údolnice mezi nepřístupnými kopci. Cesta nahoru trvala i několik hodin a pro dělníky bylo proto výhodnější vzít si zásoby, pracovat a přespávat v horách, a poté se vrátit zpět do údolí.“

Ačkoliv většina z chat prošla opravami, zachovaly si chaty až do dnešních dnů svůj historický ráz a nabízí unikátní zážitek uprostřed divoké přírody Jeseníků a Rychlebských hor. Dočasní uživatelé chat se tak mohou doslova přenést o sto let zpátky mimo ruch moderní doby. Žádná z chat nedisponuje elektrickou přípojkou ani vodovodem, ale nabízí ničím nerušený klid a překrásnou přírodu uprostřed Jeseníků a Rychlebských hor. Svě o tom věděl i legendární lidový léčitel Jindřich Paseka, který klidem a čistou vodou z horského pramene léčil lidské nemoci na chatě Rudohorce u Domašova v Jeseníkách. Jeho vyhlášené služby využíval i kardinál František Tomášek, Štěpán

Trochta či bývalý prezident Ludvík Svoboda. Lovecké chaty si zájemci mohou prohlédnout a rezervovat na stránkách www.alsol.cz. Pronájem bude umožněn po skončení protiepidemiologických opatření.

Putování bez hranic

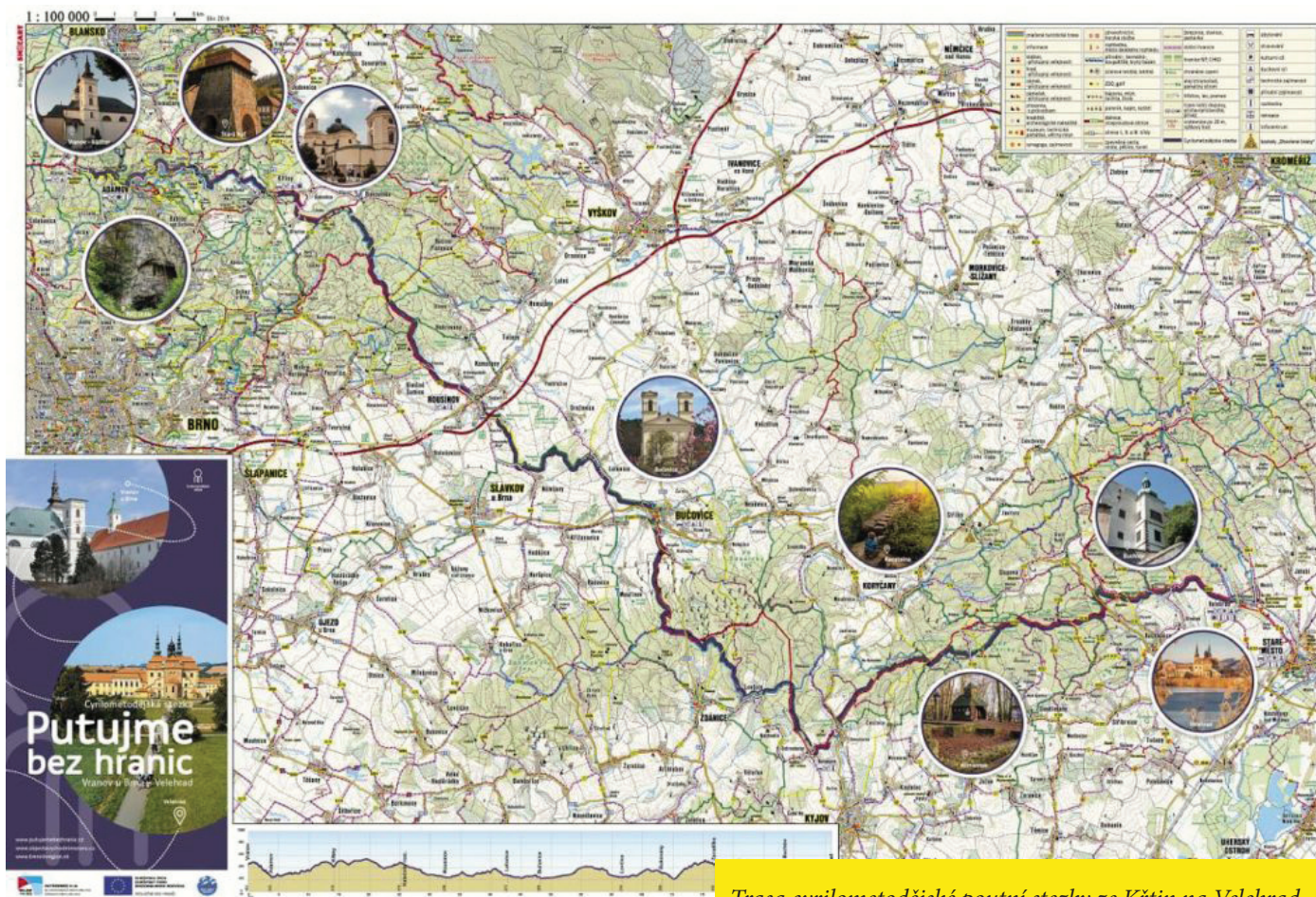
Projít se nádhernou krajinou mimo davy lidí, navštívit místa, kde se psaly dějiny, vyčistit si hlavu, posílit své zdraví, stát se poutníkem třeba jen na zkoušku. I to mohou být důvody, proč se vydat na pěší putování po dvou starobylých poutních trasách Moravy. První z nich je Svatojanská cesta, jedna z tisíciletých poutních tras, která protíná celou Evropu a část vede také přes Moravu - od polských hranic až k rakouským. O tuto část Svatojanské cesty pečuje spolek Ultreia (www.ultreia.cz/moravsko-slezska-trasa).

Tou druhou cestou je Cyrilometodějská stezka, jejíž trasy spojuje jedno neobyčejné místo: Velehrad, kulturní a duchovní centrum evropského významu. Směrovky Klubu českých turistů jsou podél tras označeny nálepkou se symbolem věrozvěstů, ale orientovat se lze i za pomoci mobilu prostřednictvím portálu mapy.cz, kde je trasa zanesena pod názvem Cyrilometodějská

Poutníci směřující na Velehrad

stezka (www.putujmebezhranic.cz). O trasu se stará sdružení Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje, která letos pořádá i etapové putování ke cti sv. Ludmily s cílem 18. září na Tetíně.

Trasa cyrilometodějské poutní stezky ze Křtin na Velehrad

Novodobý poutník

Nachodil při pěších poutích přes 10 000 km, trasu do Říma, dlouhou 1 178 km urazil za 34 dní, byl pěšky i v Čáchách, ale nejraději putuje na Velehrad. Dlouholetý farář v poutním kostele ve Křtinách, vždy usměvavý a laskavý kněz, Mons. Jan Peňáz. Poznáte jej snadno – klobouk, košile s kolárkem, lísková hůl a dobrá nálada za každého počasí. Čekali byste, že v sedmdesáti bude snít už o klidu. Ne. Když se jej zeptáte, kam by se rád podíval, zjistíte, že troška rozhodně není – láká ho Čenstochová, norské poutní místo Nidaros a mexické Guadalupe. Je to sice dost z ruky, ale se vzdálenostmi si poutník Peňáz nikdy moc hlavu nelámá.

Co víš o sv. Ludmile a Antonínu Cyrilu Stojanovi?

Broučci letos slaví 145 let od svého vydání. Najdi 10 rozdílů.

Jsou to dvě velké osobnosti národních dějin, na které můžeme být právem hrdí, ale které bychom měli i znát.

Každá otázka v soutěži má jen jednu správnou odpověď. Soutěžit mohou děti do 13 let, buď jako jednotlivci, nebo sourozenci jako jeden tým. Každá rodina se může zúčastnit pouze jednou. Ti, kdo odpoví správně na všechny otázky a odešlou řešení včas, budou zařazeni do slosování o hodnotné ceny.

Odpovědi ve tvaru číslo otázky, písmeno odpovědi – např.: 1, d) – zasílejte spolu se jménem, příjmením a názvem obce soutěžícího do 30. května 2021 prostřednictvím e-mailu na adresu: prostrednikova.vendula@ado.cz. Jména výherců budou zveřejněna 1. června 2021 na www.ado.cz.

1. Kdo byl Antonín Cyril Stojan?

- a) bratr sv. Metoděje b) biskup, který pokřtil sv. Ludmilu
c) olomoucký arcibiskup

2. Jak se jmenoval vnuk sv. Ludmily?

- a) Bořivoj b) sv. Metoděj c) sv. Václav

3. Jak a kde zemřela sv. Ludmila?

- a) byla probodena na hoře Říp b) zemřela přirozenou smrtí na Pražském Hradě c) byla uškrcena na Tetíně

Ekologie letos patří k hlavním tématům Noci kostelů. Najdete cestu a dokážete recyklovat pohozené smetí?

Rok ve Vlčím doupěti

Na počátku pandemie na jaře r. 2020 se zavřely kostely a velcí ani malí tam na bohoslužby nemohli. Tenkrát napadlo faráře Romana Vlků z Laškova, že když nemůžou jít děti do kostela, musí jít kostel za dětmi. A rozhodl se natáčet krátká videa k nedělním evangeliím. Začátky byly těžké, nikdy taková videa netočil. Původně totiž studoval na brněnském vysokém učení elektrotechniku. A tak se musel učit improvizovat; například za stativ používal notový stojan, na který gumičkou připevnil svůj mobil. Jako inspirace k názvu YouTube kanálu mu posloužilo vlastní příjmení – Vlk. A tak vzniklo Vlčí doupě.

Původně byl o. Roman na všechno sám. Na nápady, vymýšlení scénářů, herecké obsazení, maskérnu, rekvizity, režirování, filmování v exteriéru i interiérech, střih, webové stránky, aplikace ke stažení, propagaci a mnoho dalších věcí, které jsou v Hollywoodu sice běžné a dávno vyřešené, ale stojí miliony. Které on samozřejmě neměl. Měl ale představu a obětavé přátele. Podařilo se mu dát dohromady partu nadšených lidí, kteří s tím pomáhají. Se střihem, kamerou, rekvizitami, grafikou, umísťováním na Instagram apod. S nadšákou by se dalo říct, že v nevelké hanácké vsi Laškov s pěti sty obyvateli vznikl spontánně malý moravský Hollywood, který produkuje ročně přes padesát úžasných dílů seriálu nedělních (nejen) dětských videokázání „Z Vlčího doupěte“.

Natočit padesát filmů za rok jako „vedlejšák“, protože o. Roman má na plný úvazek tři kostely, je hromada práce. Podle něj, kdyby ho to nebavilo, nedalo by se to dlouho a dobře dělat. A poznalo by se to i na těch videích. Říká, že moc mu pomáhá zpětná vazba od dětí. Nejen z jeho farnosti, ale i odjinud. Má odběrateli pokrytou prakticky celou ČR, ale jeho videa sledují i na Slovensku, v Polsku, Rakousku, Německu, Itálii, Španělsku, Anglii, Irsku a ve Švédsku, jak lze vidět na mapě umístěné na www.vlcidoupe.cz. Velice si váží reakcí na videa. Jsou prý úžasné. Hlavně od dětí. Taky píší i rodiče, že se jejich neposedné děti po videokázání uklidní. A jedna paní napsala: „Vždycky se s dědečkem moc těšíme, až si uvaříme kafe a podíváme se na vaše nové video.“

Práce na videu trvá asi týden. Začínají s celým týmem sedm dní dopředu. Mluví spolu o evangeliu, čekají na inspiraci, rodí se

nápady. Pak vzniká scénář, vymýšlejí se rekvizity a hledá vhodné místo. Důležitý je nápaditý začátek, dát tomu „otvůrku“. Nakonec prý ale vždycky zjistí, že to vlastně píše sám život a Pán Bůh. Ještě jednu velkou radost má o. Roman. Zrodila se dětská Modlitební síť Vlčího doupěte. Děti posílají v obálce rybky s modlitbami, za koho se modlí nebo by chtěly, abychom se modlili. Pak ty rybky pověsíme na rybářskou síť a jsou to naše „rybky v síti“. No a potom jsou okamžiky, kdy má člověk někdy takřkajíc až slzy na krajíčku. To když mu děti napíší, že se s tatínkem modlí, aby jejich maminka našla cestu k Bohu.

Nakonec jedna „veselá historka z natáčení“. Stalo se na Svatém Kopečku. Nějaký pán měl na zahrádce ovečky a ty vypustil do aleje. Roman Vlk jako ten dobrý pastýř zavolal, aby šly za ním. Ale ony se lekly, jakoby na ně promluvil opravdový zlý vlk. Tak o. Romana napadlo jim říct: „Ovečky, ovečky, nemusíte se bát, já už jsem po obědě.“ Ovečky to nejspíš uklidnilo a přišly se nechat pohladit od hodného Vlků.

LN

Ovečka slaví desáté narozeniny

Vystoupení dětí na nádvoří arcibiskupské rezidence

Před r. 2011 vznikla myšlenka založit církevní mateřskou školu v Olomouci. Hlavní iniciátorkou byla vedoucí centra pro školy Zdislava Vyvozilová z olomouckého arcibiskupství, které je zřizovatelem sítě církevních škol v olomoucké arcidiecézi. Ta se setkávala s rodiči z různých farností, kteří dlouhodobě volali po vzdělávání dětí v křesťanském duchu i v předškolním věku a zřízení školky přivítali.

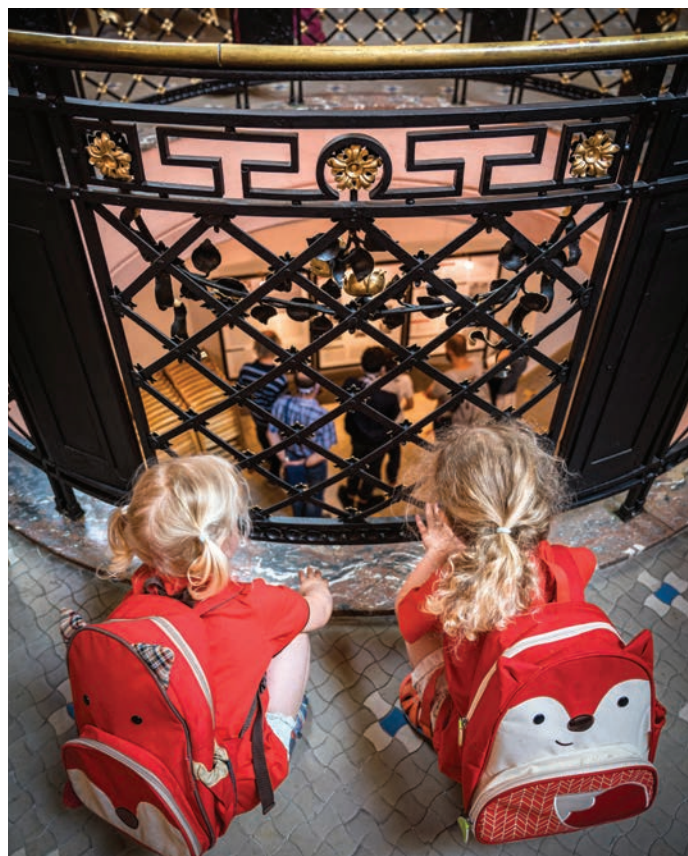
Nejprve se hledaly prostory. Nakonec bylo zvoleno zázemí v obytném domě Na Hradě s nedalekou zahradou v areálu Arcibiskupského kněžského semináře, která v té době nebyla využívána a obhospodařována. V červnu 2011 se začalo s prvními úpravami bytu a přestavbou dvou bytových jednotek. První zářijový den byl již zahájen provoz Církevní mateřské školy Ovečka v Olomouci v počtu 45 dětí. Oporou před otevřením i v prvních šesti letech provozu školky byl její první kaplan, současný pomocný biskup Antonín Basler. Zájem rodičů byl velký, proto arcibiskupství rozšířilo prostory školky o jednu třídu s kapacitou 23 dětí. Otevřena byla v září 2016.

V současné době do CMŠ Ovečka dochází 68 dětí z věřících i nevěřících rodin. V krajském městě je díky tomu možnost

kontinuálního vzdělávání dětí v církevním prostředí, tj. od předškolního, přes základní až po středoškolské.

Paní učitelky zapojují děti i do Noci kostelů krátkým divadelním vystoupením, které bývá věnováno výročí různých osobností. Letos se věnují sv. Ludmile.

IH

Děti v kapli sv. Jana Sarkandra v Olomouci, Noc kostelů 2020

Načtete QR kód a projděte se po olomouckých památkách

Kostel sv. Cyrila a Metoděje

Virtuální prohlídku kostela sv. Cyrila a Metoděje najdete na stránkách farnosti Olomouc-Hejčín. Čekají na vás běžně nepřístupné prostory nebo neopakovatelný pohled na město z věže kostela.

Více než dva miliony sbírkových předmětů a moderní interaktivní expozice. To a ještě mnohé další je Vlastivědné muzeum v Olomouci, sídlící v krásném historickém objektu bývalého kláštera klarisek na olomouckém náměstí Republiky. Virtuálně si jej prohlédnete na webu muzea.

DM

Vlastivědné muzeum

Mapa diecézí ČR

Proč v jednom z východočeských krajů leží také Moravská Třebová? A jak je možné, že mezi místy přihlášenými k Noci kostelů nenajdeme v olomoucké arcidiecézi ani jediné místo z Jesenicka, zato hned několik z jihomoravských měst Vyškova

a Kyjova? Odpovědi na podobné otázky nabízí přiložené mapa. Srovnává totiž hranice současných krajů s územím katolických diecézí, které mimo jiné kopírují staletou historickou hranici Čech a Moravy.

Aplikace Noc kostelů

Pro návštěvníky letošní Noci kostelů připravujeme další možnost, jak si předem naplánovat vlastní program z široké nabídky, kterou pořadatelé chystají. Kromě již tradičních webových stránek www.nockostelu.cz a různých tiskovin bude nově k dispozici také aplikace pro zařízení se systémem Android. Aplikace bude poskytovat zejména informace o zapojených kostelích a jejich programech. Standardní funkcí bude nabídka programů nejbližších kostelů a modliteben podle GPS polohy uživatele. Seznam zapojených kostelů a nabízených programů je v aplikaci aktualizován z centrální databáze webových stránek www.nockostelu.cz.

Jiří Doffek

Odpovědný redaktor: Luboš Nágl

Autoři textů: Jiří Gračka (gra), Ilona Hamplová (IH), Martin Kučera (MK), Dagmar Málková (DMá), David Mikša (DM), Luboš Nágl (LN)

Fotografie: ALSOL, Arcibiskupství olomoucké, Biskupství brněnské, Biskupství ostravsko-opavské, MUO, archiv Karla Martinka, sosbosko.cz, Dominik Novák / Člověk a Víra, Vojtěch Pospíšil / Člověk a Víra, Lukáš Uchytíl / ARTmedia.cz (obálka)

Mapa diecézí: Česká biskupská konference ve spolupráci s Policií ČR, mapové podklady: ČBK, Policie ČR, ČÚZK, ČSÚ

Dětská stránka: Hana Juřicová CZŠ a MŠ Zlín (kresba sv. Ludmily), Vendula Prostředníková (kvíz), Biskupství brněnské

Děkujeme Arcibiskupství pražskému, Biskupství brněnskému a Biskupství ostravsko-opavskému za poskytnutí některých článků a podkladů

Grafické zpracování a tisk: Exa Print s.r.o.

Propagační tiskovinu vydalo Arcibiskupství olomoucké, Olomouc 2021

Uzávěrka 20. dubna 2021

Neprodejné

Záštitu nad Nocí kostelů 2021 převzali: Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký; PhDr. Lubomír Zaorálek, ministr kultury ČR; Mgr. Miroslav Žbánek, MPA, primátor statutárního města Olomouce; Mgr. František Jura, primátor statutárního města Prostějova; Ing. Petr Měřínský, primátor statutárního města Přerova; Ing. Josef Suchánek, hejtmán Olomouckého kraje; Ing. Roman Holíš, hejtmán Zlínského kraje; JUDr. Martin Netolický, Ph.D., hejtmán Pardubického kraje a další starostové měst a obcí olomoucké arcidiecéze.

Tento projekt se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR, Olomouckého a Pardubického kraje, statutárního města Olomouce a statutárního města Prostějova.